

A door het jaar 6° zondag
12 februari 2023
M. Assumpta

Eerste lezing (*Sir. 15, 15-20*)
Uit het boek Sirach

Jezus Sirach zegt:
Je kunt Gods geboden naleven, als je het wilt,
je kunt hem trouw blijven, als je daar maar voor kiest.
God heeft als het ware water en vuur voor je neergezet,
je moet maar je hand uitstrekken naar wat je verkiest.
Zo ligt voor de mens de weg naar het leven open,
maar ook de weg naar de dood,
en hij krijgt waar hij zelf voor kiest.

Groot is de wijsheid van de Heer;
zijn macht is overweldigend, alles ziet hij.
Zijn ogen zijn gericht op wie ontzag voor hem heeft,
elke daad van de mens is Hem bekend.
Hij heeft niemand de opdracht gegeven goddeloos te zijn,
niemand toestemming gegeven kwaad te doen.

Tweede lezing (1 Kor. 2, 6-10)
Uit de eerste brief van de apostel Paulus aan de christenen van Korinte

Broeders en zusters,

wat wij jullie verkondigen zijn wijze woorden voor wie volwassen is in het geloof.
Het is een andere wijsheid dan wat deze wereld wijs vindt, of de machthebbers van deze wereld.
Maar dezen zullen ooit ten ondergaan.
Waar wij over spreken is de wijsheid, die in God verborgen is,
wat Hij voor alle tijden reeds besloten heeft,
namelijk dat wij zullen delen in Gods luister.
De machthebbers van de wereld kennen die wijsheid niet,
want anders zouden ze Jezus, die deelt in Gods luister, niet gekruisigd hebben.
Maar het is zoals geschreven staat: Wat geen oog heeft gezien, geen oor heeft gehoord, wat in geen mensenhart is opgekomen, dat heeft God voorzien voor wie Hem liefheeft.
En dat plan heeft God nu aan ons bekend gemaakt door zijn Geest, die alles weet, ook de diepste gedachten en plannen van God

Evangelie (Mt., 5, 17-37)
Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Mattheus

In zijn Bergrede zegde Jezus: ' Jullie moeten niet denken dat ik gekomen ben om te zeggen dat wat in de joodse wet staat, of wat de profeten hebben gezegd, niet meer zou gelden. Helemaal niet.
Ik ben niet gekomen om dat alles af te schaffen, maar om het te vervolmaken.
Jazeker, er zal geen punt of komma uit de wet wegvallen, vooraleer de hemel en de aarde zullen ophouden te bestaan.

Eerst moet alles wat erin staat tot vervulling worden gebracht.

Daarbij, wie aan de mensen zou leren dat ze het niet nauw moeten nemen met de wet – ook al gaat het over de kleinste regeltjes – die zal aanzien worden als onbelangrijk in Gods Rijk. Wie zich nauwgezet aan de wet houdt, en het ook zo aan anderen leert, zal geprezen worden in Gods Rijk.

Maar jullie moeten verder gaan dan dat. Jullie mogen zich inzake gerechtigheid niet beperken tot wat de schriftgeleerden en de farizeeën leren.

Jullie hebben bijvoorbeeld altijd geleerd dat tegen onze voorouders is gezegd: 'Je mag niemand doden.' En ook: 'Als je een ander doodt, ben je schuldig en zul je door de rechtbank gestraft worden.'

Maar Ik zeg jullie: zelfs als je iemand kwaad toewenst, ben je schuldig en zou je voor de rechtbank moeten komen.

En als je iemand voor leeghoofd uitscheldt, ook dan ben je schuldig en zou je voor de Hoge Raad moeten komen.

En als je iemand voor domkop uitscheldt, verdien je het vuur van de hel.

Hou er dus rekening mee: als je God een offer gaat brengen, en je herinnert je dat je broer iets tegen je heeft, laat dat offer bij het altaar achter, en ga het eerst weer goedmaken met je broer. Draag daarna je offer op.

Tracht in ieder geval met welwillendheid een overeenkomst te vinden met je tegenpartij, zolang jullie met mekaar in gesprek zijn, zodat die geen beroep doet op een rechter om een uitspraak te doen.

Het risico zit er altijd in dat je veroordeeld wordt en in de gevangenis geworpen wordt. En daar kom je niet uit voor je hele straf is uitgezeten.

Jullie weten dat er geschreven staat: je zult geen overspel begaan.

Maar Ik zeg jullie: zelfs als je begerig naar een andere vrouw kijkt, heb je al in je hart overspel met haar gepleegd.

Ja, als je in verleiding komt door wat je ziet, ruk dan je oog uit en gooi het weg.

Zo ook als je hand dreigt kwaad te doen, hak haar af en gooi haar weg.

Want het is beter voor je dat je een deel van je lichaam moet missen, dan dat heel je lichaam in de hel wordt gegooid.

De wet zegt ook: Als je je vrouw verstoot, moet je haar een scheidingsbrief geven.

Maar Ik zeg jullie: als je je vrouw verstoot drijf je haar tot overspel, tenzij ze je ontrouw is geweest. Want wie met een verstoten vrouw huwt, pleegt ook overspel.

Er staat ook: 'Je zult geen valse eden afleggen, en de geloften aan de Heer inlossen.'

Maar ik zeg jullie: zweer helemaal niet, niet bij de hemel, niet bij de aarde, ook niet bij je hoofd.

Want uw ja moet ja zijn,

en uw neen neen,

en al wat daarbij komt is uit de boze.

Homilie

Z en B,

In het evangelie hoorden we Jezus zeggen: “ik ben niet gekomen om de wet af te schaffen, maar om die te vervolmaken. Alles wat erin staat moet tot vervulling worden gebracht.’

‘In vervulling brengen’ is een hoofdthema van het Mattheusevangelie, het komt er meerdere keren in voor, als een steeds weerkerend refrein.

En met dat ‘tot vervulling brengen’ bedoelt Jezus: Het Rijk van God op aarde werkelijkheid doen worden.

En heel de opbouw van het Mattheusevangelie is erop gericht duidelijk te maken wat met ‘het Rijk van God’ bedoeld wordt, en hoe het tot stand komt.

Als een goede lesgever heeft Mattheus dit in vijf lessen gegoten, vijf redevoeringen, waarvan de eerste en de voornaamste de Bergrede is, waaruit we nu vier opeenvolgende weken horen voorlezen.

Die Bergrede zelf is ook heel didactisch opgebouwd. Stap voor stap wordt duidelijk gemaakt waar het Jezus om te doen was.

Veertien dagen geleden hoorden we het begin, een beschrijving van de kenmerken van dat Rijk: arm van geest zijn, vredelievend zijn, barmhartig zijn. Aan wie zo is behoort het Rijk van God.

Verleden week voegde Mattheus eraan toe: je moet die kenmerken niet alleen goed vinden, je moet ze ook waar maken in je leven, je moet er iets mee doen: als zout dat smaak geeft, en licht dat straalt.

En deze week gaat hij nog een stap verder.

Ze waar maken is meer dan je aan voorgeschreven regels houden, wetten onderhouden. Het rijk van God wordt niet gebouwd met degenen die zeggen: ‘ik heb altijd mijn plicht gedaan, ik deed wat ik moest.’

‘Het gaat veel verder,’ zegt Jezus.

Als je alleen maar doet wat door de wet is voorgeschreven, dan ben je wel in regel, maar dan realiseer je niet wat God met zijn wereld bedoeld heeft.

Daar is het Jezus om te doen in de Bergrede: als je denkt dat van jou niets méér verwacht wordt, dan je te houden aan de geboden en de verplichtingen, dan heb je van dat Rijk van God niets begrepen.

Zoals hij ooit zegde tot die rijke jongeman, die verklaarde dat hij zijn leven lang trouw de tien geboden had onderhouden: ‘Als je volmaakt wil zijn, verkoop dan wat je bezit, en geef het aan de armen.’ Maar dat was voor de jongeman een brug te ver.

Dit wil niet zeggen dat het onderhouden van de geboden niet belangrijk is. Je moet je eraan houden. Maar er is meer nodig.

Mensen, die zeggen: ‘ik moord niet, ik steel niet, ik bedrieg niet, wat kan ik nog meer doen?’, die hebben het niet begrepen.

Het Rijk van God, dat is niet ‘zich onthouden van kwaad’.

Het is ‘zich inzetten voor het goede.’

Het is niet: afvinken van een heel wetboek regels, of toepassen van een hele reeks catechismusvragen, het is zich laten raken door de noden in je omgeving en in de wereld, en er niet onverschillig voor blijven, niet aan de kant gaan staan, maar je laten beroeren door alles wat je ziet aan onrecht en onheil, en er iets aan proberen te doen.

Jezus roept op om niet het recht als norm te nemen, maar de liefde.

Want wat de liefde vermag, dat staat niet in een wetboek.

Er staat niet dat een herder op zoek moet gaan naar een verloren schaapje, er staat niet dat een vader op de uitkijk moet staan om zijn weggelopen zoon weer in zijn armen te sluiten, er staat niet dat je niet voorbij mag lopen van iemand die beroofd langs de weg ligt.

Dat alles wordt niet gedaan omdat het moet, het wordt gedaan uit liefde.

Een Franse filosoof, André Comte-Sponville heeft een boekje geschreven over de vraag of winst maken goed of slecht is.

Zijn stelling is: winst maken is op zich noch goed noch slecht. Het hangt er van af wat je met die winst gaat doen.

En dan schetst hij vier stappen, gekoppeld aan vier opeenvolgende vragen.

De eerste vraag is de economische vraag: zal ik met mijn product rendement halen? Als dat niet zo is, begin er dan niet aan.

De tweede vraag is: is het toegelaten dat ik dat product maak of verkoop? Wat bv. met drugs of wapens of giftige stoffen. Dat is de vraag van de wet.

De derde vraag is die van de moraal: draagt mijn product bij tot een betere levenskwaliteit, een betere gezondheid of een vlottere communicatie ?

'Maar,' zegt hij, 'de vierde vraag, die je je moet stellen is: zal mijn product en de gemaakte winst de mensen gelukkiger maken? En dat is de vraag van de liefde.'

Waar het dan op aan komt, zegt Comte-Sponville, is dat iedereen streeft naar het hoogste niveau.

Als we dat zouden toepassen op de grote bedrijven, met hun fabuleuze winsten, omdat ze geprofiteerd hebben van de coronacrisis en van de energiecrisis, de farmaceutische bedrijven en olieproducenten, dan moeten we antwoorden: hun producten zijn zeker rendabel geweest, ze zijn niet door de wet verboden, en ze hebben de pandemie kunnen indijken, en gezorgd voor energiezekerheid.

Maar daar zijn ze blijven steken. Hun enorme winsten weren niet gebruikt om bij te dragen tot het geluk van armen en kwetsbaren, maar om de superrijke aandeelhouders nog rijker te maken. President Biden heeft daar deze week in zijn State of the Union ook naar verwezen. 'Onverantwoord' noemde hij het.

Verrassend is wel dat André Comte-Sponville een atheïst is, maar helemaal op dezelfde lijn zit als wat Jezus ons zegt in de Bergrede.

Als we het niveau van de wet niet overstijgen, en onze keuzes niet laten bepalen door de liefde, dan zijn we verkeerd bezig.

De ambitie van de Bergrede ligt geweldig hoog. Ze verdraagt geen middelmatigheid. Een ja moet ja zijn, een neen moet neen zijn.

Maar het is wel de uiteindelijke weg naar een wereld waar iedereen gelukkig kan zijn.

De vraag die we op vandaag moeten stellen is: laten wij als gelovigen die stem genoeg klinken in onze wereld?

Pierre Breyne

Wie wil reageren op deze homilie, kan dit doen via e-mail: pierre.breyne@outlook.com En daar krijg je een antwoord op.